

Kordakkord

Valahogy egyre kevésbé tudom gyakorolni az önterápiát, amely arra szolgálna, hogy idősödő koromban se torzuljanak el kölykös vonásaim. Az ember harminc fölött felelősséggel tartozik az arcáért! Én ne tudnám megtenni, amikor Paul Newmannek sem okozott gondot! Hogy is kezdődött? Egyszer csak elhagytam a harmadik X-et, és ez úgy letaglózott, hogy megrogygyantam, de akkor megjelent egy asszony rózsaszín áruhában, s én erőt vettem magamon, hogy végigcsináljam kedvéért a procedúrát. Két fiút is nyertem vele, pedig azt se tudom, hogy a csudába van ez az egész? Ahhoz már többet konyítok, miből van, és hogyan készül a tükör. Igen, a tükör, hiszen a Makk hetesben Kancsal Bandi elbeszélte a nyitját, s amellyel úgy vagyok, mint a komputersuhanc a képernyővel: bámulnom kell, ha elém kerül, utamba rakják, meg amikor épp eszembe ötlük. Semmi tükröm, tükröm, varázstükröm, csak szemrevételezem tulajdon fizimiskám, ahol lehetőség kínálkozik: a fürdőszobában, az öltözőben, klotyón, áruházban, visszapillantóban, de az ablaküvegekben, a kirakatok tábláin, a lakkozott, krómozott, nikkelezett felületeken is, próbafülke szemérmes magányában, bisztró tükörpolcán, olajos tócsában. Hiúság lenne ez? Inkább azt vallom, kíváncsiság magam iránt, noha kissé beteges. Hogy nézek ki most éppen? Mennyit vénültem? Legalább szépen öregszem? Mindenesetre eléggé visszataszító tulajdonság, sokszor adódnak emiatt kínos helyzetek.

Lerajzoltam Olexát, még ifjú éveinkben. A grafika ma is megvan – az empátia szülte –, Olexát ábrázolja öreg bácsi korában. Ezt akkoriban gondoltuk így, ma már kevésbé, hiszen a portré egy ötven év körüli embert mutat. Az pedig még igazán nem nagy kor. Kivillantak csikófogaink, olyan távolinak és valószínűtlennek tűnt, hogy elaggunk mi is, akár valamennyi halandó. És bárhogy hegyeztük fülünket, nem hallottuk a szű percegését. De nem is hallhattuk, mert a betonpanelban nincsen szű. (Elárulom: van. Percegés nincs, az csak mendemonda.)

A Primás Pincében, egy fényes bálon találkoztunk húsz év után. Ő egy alkotását ajánlotta föl jótékony célra, én egy alkalmi zenekart vezényeltem. Hasonlított régi önmagára, bár szakállt viselt, attól az empatikus rajztól azonban messze került. Mert tévedtem. Nem úgy öregszünk mi itt, ahogy Paul Newmann vagy a Jean Paul Belmondó ott.

A főváros benzingőzében sápadoztam annakidején, évekig hiányzott a falu levegője, a csilagos égbolt meg a rét, ahol be lehet iramodni a tájba. – *Engem nem untat a természet, ahogy Lotreket* – közölte Olexa, és magával hívott Pilisvörösvárra. Festőállvány meg szalmakalap, fürkész lélek, akár a párizsi impresszionisták korában: a nap is üdvözölte kiruccanásunkat.

A mikrokord korát éltük. Volt a Lenin körúton egy parányi pantalló szaküzlet, ott vásároltam egy Lewis kordnadrágot. Ez a nadrág lett ruhakészletem legbecsesebb darabja. Átmenetet képezett a keletből a nyugatba, a kádárizmusból a demokráciába, télből a tavaszba, onnan meg az őszebe... Ebben utaztam a nevezetes sváb községbe is, ahol Olexa ismert egy bájos kis tavacsát. Le is telepedtünk a partjára, ökelme festeni kezdett, én lyukat beszélem a hasunkba. A fűz, a sás látványa, a fürdőzők zsvijaja hamisítatlan vidéki atmoszférát támasztott, az enyészet szaga pedig úgy illet mindehhez, mint tokányhoz a bors. Lehámoztuk magunkról a városi göncöt, megmutattuk fehér testünket a kaján felhőknek. Olexa bedobta szalmakalapját egy izgalmas szögletbe, melyre félárnyékot vetett egy fiatal fűz, s ahol térdmagasságig nőtt a perje meg a nőszőfű, közöttük egy kényes pipacs bontogatta félszeg szirmait.

– Szalmakalap meg pipacs! – ragadott el valami. – *Szalmakalap meg pipacs* – billent fél oldalra Oleksza feje –, ebből lehet a leggiccsesebb képet pingálni.

Szeretem a Yesterday-t énekelni. Olexa a feleségével táncolta végig a híres dalt – sose hittem volna, hogy én még dalolok valaha neki, még hozzá szakállas korában. Azon a bálon bemutatam gyermekeim anyját. Nejem másnap erősen nehezményezte viselkedésemet. – Bunkó voltál! Úgy beszéltél rólam a jelenlétemben, mint a hülye libákról szokás. Meg is lepődtek

rajtad, nem vetted észre? Szegények, nem tudtak kínjukban mit mondani. – És én most mit mondjak? Lehet, hogy igaza van Ritának. Valahogy mindjárt ott akartam kezdeni Olexával, ahol húsz évvel ezelőtt abbahagytuk.

Lányokat pillantottunk meg a tóparton, kőhajításra tőlünk, vagyis az idilli szöglettől.

– Van közöttük szemrevaló is – pendítettem meg annak a lehetőségét, hogy nem muszáj nekünk itt rostokolni egész nap. De időnek bővében vagyunk, a föld se forog most oly hebe-hurgyán, cigarettát biggyesztek a szájamba. Hová kerül a dohányfüst? Mert eloszlik ugyan, de nem semmisül meg. Fölszáll az ionoszféráig? Aztán a sztratoszféráig? Az ózonpajzs itt tartja a föld lékkörében, egy makulányi sem jut ki az ürbe? Egy napon megtelik szmoggal a légtérünk? Hogy milyen különös dolog ez. Bármit teszünk itt ezen a kék bolygón, annak előbb-utóbb megisszuk a levét, helyesebben nyelnünk kell a füstjét.

Olexa belemélyedt az akvarellbe, addig én utána néztem, miféle lányok ciripelnek mellettünk. Épp kilábalt kettő a vízből, olyan egyformák, mintha egymás klónjai lennének. Megváltozott a levegővételem – a formás lányok mindig hatással vannak rám –, farosak voltak, fészes keblűek, egyszerűen szépek. A bikini úgy feszült fiatal, egészséges testükön, mintha bőrükre vasalták volna. Hosszú, nedves hajukat babrálták, kicsavarták belőle a vizet – jaj azok a szívet tépő mozdulatok! És elfogott tüstént a szomorúság: kultúrember vagyok, nem zaklathatom folyton a szemrevaló lányokat. Így aztán roppant kevés annak az esélye, hogy valamelyik is az enyém lesz. De kár!

Nagy franc gyerek hírében állt. A zene révén ismerkedtünk meg. A Jetro Tull mintájára mi is szerettünk volna fuvolást a bandába. Olexa jött, fuvolázott, összebarátkoztunk. Ám neki a zene korántsem jelentett annyit, mint nekem. Őt inkább a képzőművészet vonzotta. Járt a rendszeresen a megfelelő iskolákat, festőtáborokat, úgymond építgette a karrierjét. És minden ezen felül válogatott gyeplabdázó is volt. Mozgalmasan élt, annyi szent. A tombolahúzáson bementék a nevét. Épp a vacsorámat fogyasztottam a zenészek asztalánál, Rita ült mellettem.

– Hölgyeim és uraim, következik a földj! Lássuk csak. A 438-as számú cédula tulajdonosa viheti haza Olexa József grafikus alkotását, melyet a művész személyesen ad át...

Hítvesem nem tudta elképzelni, mi ütött belém: fölugrottam, és a hang forrásának irányába iramodtam. A boldog győztesre már rálelt a szemem, hol van hát a régi haverom? A nyerteshez ekkor odalépett egy szakállas férfi, s kézfogást követően átnyújtott neki egy képet. Ő lenne az? Nehézkes a mozgása, és túl nagy a feje. Feladata végeztével elindult az asztalok között, nyilván a helye felé. Kerülővel eléje nyargaltam, elálltam az útját. Kérdőn tekintettem rá, ő gyanakodva bámult felém. Pedig ő az. Megismertem széles homlokáról meg görögkalmáros ravasz szeméről.

– Olexa? – kérdeztem minden átmenet nélkül. Rövid ideig töprengett, aztán elmosolyodott, kimondta a nevem.

A tóparton hirtelen minden alárendelődött a lányoknak. Közöltem Józsival a felfedezést, és már javasoltam is a megfelelő lépéseket.

– Gyere, ússzunk be, aztán kijövünk ott, ahol ők vannak. – És aztán mit csinálunk? – Azt majd kitaláljuk. – Otthagytunk festőállványt, ruhát, batyut. Szörnyű hideg volt a víz, megbántam saját ötletem, a cél azonban megacélozta az akaratot. Hanem az előzőleg felderített partszakaszon nem láttam a lányokat. – Pedig az imént még itt voltak! Gyere, menjünk ki.

Ez se bizonyult jó ötletnek, úgy dideregtem a parton, hogy még a nyakam is elmerevedett. – Ho-o-o-ol a a az i-i-i-istenbe le-he-he-het-nek?!

Elkutyagoltunk úgy fázósan a következő öblöcskéig. Ott valahogy olyan bensőséges volt a hangulat, a napozók társasága olyan belterjesnek tetszett, hogy nem volt pofánk megzavarni őket. Lehet, hogy közöttük tanyázott a két sellő, csak nem tudtam már őket beazonosítani.

Az én képem is lepényesedik. Bármennyire szeretnék úgy vénülni, mint a nyugati sztárok, valahogy nem sikerül. Pedig az elmúlt években erősen csökkentettem a sertéshúsfogyasztást. Teljesen ideális a testsúlyom. Most mondjátok meg, mitől zsírosodik mégis az ábrázatom? A

magyar génállomány ilyen, amely függ a származástól, az időjárástól, a környezettől? Ha kint élnék, teszem azt Ausztráliában, ott is lepényesedne a képem?

Visszamentünk az idilli szögletbe, cigarettát illesztettem a számba, kerestem az öngyújtót. A tűzszerszám a Lewis kord bújtatóján fityegett, egy csinos kis bőrtokban. De nem volt sehol a bőrtok, és a hozzá tartozó nadrág sem. No, nyugalom, várjunk egy picit. Az nem lehet, hogy eltűnt a nadrágom. Pedig minden jel arra vallott, ahová tettem, ott hűlt helye, és a környéken sincs. Valahogy nehezen jutott el a tudatomig, hogy ellopták. Főlnyargaltam a dűlőútra, kérekpáros fiúknak álltam útját. – Srácok, nem láttatok véletlenül a nadrágomat? – Hülyén bámultak rám. Más hangot kellett megütnöm. – Figyeljete, ha megtaláljátok a nadrágomat, vagy meg tudjátok mondani, ki lopta el, kaptok tőlem egy húszast!

Reméltem, hogy valami információval szolgálnak kordom felől, hiszen ezek a legények helybéliek. Logikámat kivigyorogta a valóság: elég soká tért vissza az egyik bicajos, és közölte, hogy nem látott semmit, nem tudott meg semmit.

Ennek a fele se tréfa: lehet, hogy nadrág nélkül kell hazautaznom? Az öngyújtótartó miatt vitte el az állat! Hát persze! Meglátta a csinos kis tokot, melyen az I betű csillogott – keresztnevem kezdőbetűjét fémjelzendően ugyebár –, megpróbálta leszedni, nem sikerült neki, elvitte nadrágostól. Legalább a villamosbérletet, meg a lakáskulcsot kirakhatta volna. Hiába, egy bunkó úgy tud ártani, hogy az elképesztő, a betyár hétszázát! Még lehúztam a szenteltvizet Pilisvörösvár minden lakójáról, és dühöngtem, átkozódtam, míg nem fölfedeztem Olexa arcán a fáradtságot. Hát itt van vége az egésznek. Nekem sincs más választásom. Menjünk el a rendőrségre – azt se tudjuk, hol van –, tegyünk feljelentést ismeretlen tettes ellen? Áh, röhejes lenne!

Erős a gyanúm, képünk lepényesedési folyamatában az ázsiai származás okolható. A legtöbb magyarban van némi keleti beütés. Meg a tömördek disznóhús, a bőséges krumpli, kenyér, tészta, rizs köret, a sütemény meg egyéb nyalánkság... Hozzájárul még ősi torkosságunk is: az a miénk, amit megeszünk! Fajtam egészségi állapotáról viszont nem óhajtok véleményt alkotni. Ne lenne az jó senkinek.

Hiába, egy bunkó úgy tud ártani! – mérgeződtem még, és fájó szívvel szedtük a sátorfánkat. A vonaton nem keltettem túl nagy feltűnést fürdőnadrágos mivoltommal, a Nyugati pályaudvaron viszont már kínosan éreztem magam. De jó kis gatyó volt pedig! Kilencszáznál is több nyolcvanba került, húszast kipitizett belőlem az eladó, hát volt ezres, nincs ezres! Taxiba vágtuk magunkat, így inkognitóban sikerült átsurranni a városon. Otthon – miért is vett volna végre pártfogásába a szerencse – hiába nyomtam a csengőt, senki sem nyitott ajtót. Talán azért nem kattantak ki az idegeim, mert Olexa szolidaritásból velem maradt. Félórai várakozás szenvedését mérte még rám a sors, aztán anyám feddő szavait kellett még elviselnem.

– Szinte éreztem! Veled valaminek már történni kellett, ebben a kergült állapotodban!

Öregszünk, barátom, de még vénebbek is leszünk. Hallod a panelszű percegését? Én néha igen, s olyankor fülemben csobog a múlt, sellők kacaját is hallani vélem, és akvarell színeivel jelenik meg az a kis idilli szöglet. Nem tudom, lehet, hogy felhívlak, elkunyerálok tőled azt a giccses képet. Szalmakalap meg pipacs. Gyanítom, nálam lesz a legjobb helyen. Cserébe én nem küldöm vissza neked az empatikus portrét. Fölösleges. Az idő nem vett róla tudomást. Inkább tekints időnként a tükörbe, ahogyan én is.